POWIATOWE CENTRUM EDUKACJI I KULTURY
Filia Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej
w Oleśnicy

Sprawozdanie opisowe za 2009 r.

Lokalizacja Biblioteki Pedagogicznej w Oleśnicy pozostaje bez zmian. Biblioteka zajmuje parter oraz jedno pomieszczenie na pierwszym piętrze (sala komputerowa) obiektu przy ul. Wojska Polskiego 56.

W roku 2009 dokonywano w pomieszczeniach biblioteki wymiany okien. Spowodowało to konieczność remontu pomieszczeń.
W pomieszczeniach magazynowych uzupełniono ubytki, pomalowano ściany frontowe. Pozostałe pomieszczenia, między innymi czytelnia, wypożyczalnia, czytelnia ICIM – wymagają bardziej gruntownego remontu.
W bardzo złym stanie jest pomieszczenie Katalogów. Nie spełnia ono oczekiwań czytelników. Doraźne zabiegi poprawiające estetykę tego pomieszczenia już nie wystarczą. Mamy nadzieję, że w roku 2010 będzie możliwy remont tych pomieszczeń.

Problemem jest również brak dostępu do biblioteki osobom niepełnosprawnym. Projektu podjazdu do biblioteki nie udało się zrealizować.

Zbiory biblioteczne są chronione elektronicznie (instalacja alarmowa), dozór firmy ochroniarskiej. W tym zakresie dokonano modernizacji montując dodatkowe punkty instalacji alarmowej w Czytelni, magazynach i na klatce schodowej.

Biblioteka na bieżąco reguluje swoje płatności oraz sukcesywnie rozszerza swoją bazę i powiększa zbiory zgodnie z oczekiwaniami czytelników. Przyczyniły się do tego środki celowe na prenumeratę czasopism, zakup książek czy doposażenie sprzętu.
Bez tych środków trudno byłoby uzupełnić księgozbiór i kontynuować komputeryzację biblioteki.

W bibliotece zatrudnione są w pełnym wymiarze godzin trzy osoby z pełnymi kwalifikacjami (jeden nauczyciel dyplomowany, jeden mianowany i jeden nauczycieli kontraktowy).

W ramach prac interwencyjnych zatrudnialiśmy dwie osoby (jedną na stanowisku pomocy nauczyciela bibliotekarza i jedną na stanowisku operatora wprowadzania danych – do listopada 2009 r.).

Nauczyciele uczestniczą we wszystkich formach doskonalenia organizowanych przez DBP we Wrocławiu (min. Konferencja „Szkolne Centra Multimedialne – e-learning w bibliotece", na której przedstawicielka naszej biblioteki miała możliwość prezentacji modułu BIBLIOTEKA w serwisie Oleśnickiego Centrum e-doradztwa, Opis bibliograficzny filmu, Tworzenie bazy Dolny Śląsk – edukacja regionalna; Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej; Akcesja czasopism archiwalnych) oraz przez Powiatowe Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy (min. „Biblioteki Wrocławia"; „Trening asertywności"; Awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego; Konferencja „Wykorzystanie e-learningu w praktyce szkolnej"; „Podstawy e-learningu"; seminarium – „Biblioteki - Szkolne Centra Informacji"). Jak również w szkoleniach organizowanych przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Oleśnicy – „Architektura książki jako problem badawczy na podstawie ilustracji Bohdana Butelki".

Jedna osoba ukończyła studia podyplomowe „Zarządzanie oświatą".

W ramach prac zespołu samokształceniowego pracownicy wymieniają się wiedzą dotyczącą pracy w systemie bibliotecznym Aleph (min. Pobieranie opisów bibliograficznych BN i NUKAT, zapisywanie rekordu, dołączanie egzemplarza; Akcesja czasopism).

Głównym naszym zadaniem w 2009 roku było doskonalenie pracy w Wypożyczalni, kontynuacja wprowadzania głównego księgozbioru i zbioru czasopism do systemu komputerowego, oraz wprowadzenie zbioru podręczników szkolnych. Musimy pamiętać, iż nasza biblioteka wraz z Dolnośląską Biblioteką Pedagogiczną we Wrocławiu oraz bibliotekami działającymi w strukturze Dolnośląskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej we Wrocławiu, a także bibliotekami pedagogicznymi pracującymi w strukturach powiatowych ośrodków doradztwa tworzy sieć bibliotek pedagogicznych, które to biblioteki współpracują w ramach Dolnośląskiego Systemu Informacji Edukacyjnej opartego na zintegrowanym bibliotecznym systemie Aleph. Nasze zbiory są istotnym elementem tego systemu informacji, stąd tak ważne było wprowadzenie ich do systemu, a równocześnie dawało to możliwość tworzenia naszego własnego lokalnego katalogu. Właściwie na dzień dzisiejszy możemy powiedzieć, że zadanie to zostało wykonane. Wszystkie nasze zbiory od września 2005 roku, a więc od momentu zamknięcia katalogów tradycyjnych wprowadzane są na bieżąco do systemu elektronicznego. Trud retrospektywnego wprowadzania zbiorów zapoczątkowaliśmy w 2003 roku od numeru bieżącego do numeru pierwszego w inwentarzu. Postęp był tak duży, że w grudniu

2006 roku zdecydowałyśmy o otwarciu Wypożyczalni elektronicznej mając świadomość czekających nas trudności i „szybkie" na życzenie czytelnika wprowadzanie zbiorów, które jeszcze nie znalazły swojego miejsca w systemie. Rok 2009 zamykamy realizacją ważnego zadania - zakończyliśmy etap komputeryzacji biblioteki. Zbiór czasopism został wprowadzony w całości, roczniki 2009 zostały zamknięte, akcesja czasopism jest prowadzona na bieżąco. Użytkownik może zamawiać określone egzemplarze a bibliotekarz ma kontrolę nad obiegiem czasopisma. Zbiór dokumentów elektronicznych, kaset wideo i DVD oraz podręczników szkolnych również został wprowadzony do systemu elektronicznego. Księgozbiór został retrospektywnie wprowadzony do numeru pierwszego inwentarza. Obecnie prowadzona jest korekta polegająca na sprawdzeniu czy nie pominięto jakiejś pozycji (np. będących u czytelnika). Na tym etapie sprawdzamy od numeru pierwszego inwentarza – brak wpisu numeru systemowego może świadczyć, iż książka nie została wprowadzona do systemu. Wyszukane pozycje są wprowadzane do katalogu. Nie powoduje to zakłóceń w pracy biblioteki jak również nie stanowi utrudnienia dla użytkownika. Sprawdzanie zbiorów jest permanentne bowiem zachodzą zmiany w metodyce języka haseł przedmiotowych , m.in. wycofane zostały niektóre określniki formalne, co wymaga ciągłego monitorowania i wprowadzania zmian. Warsztat informacyjny to żywy organizm, który wymaga ciągłego monitorowania by jak najlepiej służył naszym użytkownikom.

Doskonalimy pracę Wypożyczalni elektronicznej – procedury zamawiania i realizacji zamówień, uwalniania pozycji nie odebranych przez użytkownika, powiadamiania elektronicznego o zobowiązaniach, poprawności i rzetelności wpisów.
Realizując zadanie współtworzenia Dolnośląskiego Systemu Informacji Edukacyjnej opracowujemy opisy bibliograficzne artykułów z dwóch czasopism („Zeszyty Szkolne" , „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze") i wprowadzamy je do bazy EDUKACJA.
Katalog kartkowy mamy zamknięty w całości, nie uzupełniamy. Służy nam i innym nauczycielom chcącym skorzystać z naszego warsztatu informacyjnego jako pomoc dydaktyczna. Korzystają z niego jeszcze inni użytkownicy biblioteki, którzy mają pewien dystans do komputera.

Wielkość i specyfika zbiorów kształtowała się podobnie jak w roku ubiegłym. Głównym źródłem wpływów były zakupy, następnie dary od wydawnictw (przede wszystkim przewodniki metodyczne, programy). Jednak ten stosunek uległ zmianie, większy jest udział darów kształtowaniu zbiorów w porównaniu z rokiem ubiegłym.
Zakupy realizowane były między innymi z uwzględnieniem potrzeb metodyków zatrudnionych w Powiatowym Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy oraz użytkowników biblioteki.
Księgozbiór uzupełniono o nowości wydawnicze z dziedziny pedagogiki,

psychologii, socjologii oraz literatury dotyczącej poradnictwa zawodowego, e-learningu, administracji, kultury.

Czytelnikom udostępniamy siedem stanowisk komputerowych (cztery stanowiska w czytelni ICIM, dwa stanowiska w Katalogach do przeszukiwania zbiorów oraz stanowisko w kąciku audiowizualnym). W coraz większym stopniu czytelnicy zamawiają zbiory elektronicznie korzystając z możliwości jakie niesie Internet. W mniejszym stopniu dotyczy to zbioru Czytelni – zarówno czytelnicy jak i bibliotekarze nie wypracowali jeszcze nawyku by zbiory te również zamawiać elektronicznie, a zamówioną pozycję odnotowywać bezpośrednio na koncie czytelnika. W coraz większym stopniu wykorzystywana jest możliwość wyszukiwania i zamawiania czasopism poprzez katalog tytułów czasopism. Czytelnicy korzystający z bazy Edukacja coraz rzadziej wypełniają tradycyjne rewersy i zamawiają czasopisma bezpośrednio w Wypożyczalni. Niewielu czytelników wybiera katalog tradycyjny do przeszukiwania zbiorów. Zauważamy znaczny postęp w umiejętnościach wyszukiwawczych naszych użytkowników. Czytelnicy wykorzystują Internet nie tylko do przeszukiwania baz sieci Dolnośląskich Bibliotek Pedagogicznych ale również do poszukiwania innych źródeł informacji wynikających z potrzeby pisania prac licencjackich, dyplomowych czy przygotowania się do egzaminu maturalnego. Są też tacy użytkownicy, którzy czytają prasę w sieci, w tym prasę obcojęzyczną.

Coraz częściej pojawiają się zamówienia międzybiblioteczne. W tym zakresie służyliśmy pomocą bibliotekom sieci (Wrocław, Ząbkowice Śląskie, Trzebnica, Dzierżoniów) ale także Bibliotece Głównej Akademii Muzycznej w Poznaniu czy Samorządowej Bibliotece w Kępnie. Także my na prośbę naszych użytkowników korzystaliśmy ze zbiorów innych bibliotek między innymi Miejskiej Biblioteki w Głogowie, Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lwówku Śląskim i oczywiście bibliotek pedagogicznych sieci.

Nadal, zgodnie z życzeniem naszych czytelników, Biblioteka Pedagogiczna wysyła do wszystkich typów szkół i pozostałych placówek oświatowych powiatu oleśnickiego - dwukrotnie w ciągu roku szkolnego - informacje o nowościach nabytych przez bibliotekę, o nowych tytułach czasopism gromadzonych, które mogą być przydatne w pracy każdego nauczyciela oraz o proponowanych tematach zajęć bibliotecznych. Zadanie to realizujemy już tylko drogą elektroniczną. Do tych informacji dołączony został folder o Bibliotece oraz plakat o tematach zajęciach oferowanych przez bibliotekarzy, propozycje dla ucznia i nauczyciela.
Tradycyjnie już przygotowujemy zestawienia bibliograficzne np. podstawowych aktów prawnych regulujących zasady przeprowadzania egzaminów, standardów wymagań

egzaminacyjnych z przedmiotów zdawanych na maturze czy też dla uczniów literaturę w wyborze przydatną w przygotowaniu się do egzaminu maturalnego.
Przygotowujemy też zestawienia bibliograficzne stanowiące element uzupełniający konferencji (np. Polska w obliczu agresji niemieckiej w 1939 r.), wyjazdu studyjnego (np. Biblioteki Wrocławia) czy wystawy tematycznej (Lekcja historii).
Na potrzeby nauczycieli uczących w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach bibliotekarze przygotowują zestawienia bibliograficzne scenariuszy i innych tekstów poświęconych okolicznościowym obchodom, np. pasowanie na ucznia, przyjęcie w poczet czytelników, jasełka, zakończenie roku szkolnego czy też pasowanie na ucznia.
Natomiast na konkretne zamówienia rad pedagogicznych, a także metodyków PCEiK powstały zestawienia bibliograficzne książek i artykułów z czasopism dotyczące: awansu zawodowego, tolerancji, agresji w szkole, E-learningu, pomiaru osiągnięć uczniów, zbiorów specjalnych i inne.
Na własnej witrynie internetowej, która jest na domenie Powiatowego Centrum Edukacji i Kultury zamieszczamy wszystkie informacje o nowościach wydawniczych, wystawach, konkursach czy wszelkich zmianach dotyczących biblioteki. Dbamy by była na bieżąco aktualizowana. Włączyliśmy nową propozycję dla naszych użytkowników - Forum Społecznościowe oraz moduł Biblioteka w serwisie e-doradztwa Powiatowego Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy. Trudno w tej chwili ocenić jak nowe propozycje zostaną przyjęte przez naszych użytkowników.

Biblioteka organizuje i prowadzi zajęcia edukacyjne w których uczestniczą uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz liceów. Odbywają się one w ramach stałych cykli lekcji bibliotecznych dotyczących warsztatu informacyjnego, wyszukiwania informacji, redagowania bibliografii załącznikowej i przypisów czy dla młodszych dzieci poznania innej biblioteki niż szkolna. Na życzenie nauczycieli dostosowujemy materiał do potrzeb danej klasy, uwzględniając w szerszym zakresie na przykład: wyszukiwanie informacji w różnego rodzaju słownikach, leksykonach, encyklopediach. Nauczyciele bibliotekarze przygotowują i prowadzą również zajęcia w Świetlicy Środowiskowej. Realizują tam tematy dotyczące uzależnień (np. Sąd nad papierosem, Wpływ komputera na zachowanie człowieka), przeciwdziałaniu przemocy (Budowanie pozytywnej atmosfery w klasie, Plotkarstwo wśród dzieci jako przykład złego zachowania)
Jesteśmy otwarci na propozycje nauczycieli.
Z zajęć w minionym roku skorzystało 159 uczniów szkół podstawowych, 30 uczniów liceum.
Ankietowani podczas zajęć uczniowie potwierdzają potrzebę uczestniczenia w tego rodzaju zajęciach edukacyjnych.

Poprzez wystawy i konkursy Biblioteka Pedagogiczna promuje miejscową twórczość amatorską ale też tworzy wizję biblioteki jako instytucji otwartej na potrzeby środowiska.
W ramach cyklu „Oleśniccy Artyści Amatorzy" prezentowaliśmy prace fotograficzne Joanny Howe , oleśniczanki mieszkającej obecnie w Anglii - pod hasłem „Pocztówka z emigracji"; wystawę obrazów „Na skrzydłach pikantnej irytacji" Magdaleny Zaręby, uczennicy I Liceum Ogólnokształcącego w Oleśnicy czy prace malarskie Kryspiny Konopko, uczennicy Liceum pod intrygującym tytułem „bonus track". Rok 2009 to również wystawa prac plastycznych Pań działających w ramach Sekcji Plastycznej OUTW pod hasłem „Relaks z paletą" oraz wernisaż Marii Stanowskiej „Konturówki".
W tym też roku odbyła się szósta edycja powiatowego konkursu Literackiego na wiersz i opowiadanie pod hasłem „Moja szkoła mój nauczyciel", adresowana do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, którego organizatorem jest biblioteka.
Na konkurs nadesłano 73 prace. Jury oceniło prace i wyłoniło laureatów, którzy zostali uhonorowani nagrodami rzeczowymi.
Biblioteka dla czytelników przygotowuje wystawy okolicznościowe i tematyczne. W Wypożyczalni były prezentowane wystawy pod hasłem: „Dnia ochrony praw dziecka", „Europejskiego Dnia Języków obcych", „Matura…" a także wystawy okolicznościowe np. z okazji Międzynarodowego Dnia Bibliotek Szkolnych, Roku Juliusza Słowackiego czy rocznicy śmierci pisarki Ewy Szelburg-Zarembiny.

Współpracując z metodykami zatrudnionymi w Powiatowym Centrum Edukacji i Kultury nauczyciele bibliotekarze przygotowywali zestawienie bibliograficzne literatury dostępnej w bibliotece a dotyczące tematu aktualnie prowadzonego szkolenia. Wybrane publikacje były prezentowane na początku szkolenia oraz omawiano sposoby ich wyszukiwania w systemie bibliotecznym.
Bibliotekarze aktywnie zasiadali w jury konkursów: eliminacji powiatowych – Dolnośląskiego Przeglądu Form Teatralnych, Dolnośląskiego Konkursu Recytatorskiego,Turnieju Literatury Patriotycznej i Religijnej czy też konkursów plastycznych, których organizatorem był MDK w Oleśnicy; Dolnośląskiego Konkursu „zdolny Ślązak Gimnazjalista", Dolnośląskiego Konkursu Interdyscyplinarnego „zDolny Ślązaczek", których organizatorem było Powiatowe Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy.
Biblioteka brała również udział w Targach Edukacyjnych organizowanych przez PCEiK w Oleśnicy. Przygotowano folder o Bibliotece, wizytówki, zakładki oraz prezentację multimedialną dokumentującą różne formy działalności biblioteki.

W minionym roku nauczyciele kontynuowali projekt pod hasłem „I Ty możesz tworzyć księgozbiór biblioteki". Celem tego projektu było uzupełnienie zbiorów bibliotecznych w oparciu o rzeczywistą potrzebę wyrażoną przez czytelnika.

By dostosować ofertę biblioteki do potrzeb nauczycieli i środowiska oświatowego przygotowaliśmy ankietę, której celem było uzyskanie informacji o możliwościach współpracy i potrzebach nauczycieli oraz w jakim stopniu wykorzystują nasze propozycje warsztatu informacyjnego, czy nowe sposoby wyszukiwawcze pomagają w pozyskiwaniu informacji. Interesowało nas również w jakim stopniu potrafią posługiwać się katalogiem komputerowym i korzystać z wypożyczalni elektronicznej. Czy wykorzystują te umiejętności w codziennej pracy.
Wyniki ankiety wskazują iż nauczyciele oczekują wszelkich form pomocy, ale sami nie potrafią dokładnie ich sprecyzować. Korzystają z katalogów elektronicznych ale nie do końca uświadamiają sobie korzyści jakie niesie ta forma wyszukiwawcza. Pewna grupa ma opory by posługiwać się komputerem.

Po raz pierwszy organizowaliśmy akcję „Dzień przebaczenia" oraz kiermasz książki bibliotecznej i czasopism. Efekt tych działań to odzyskanie 33 woluminów. 17 czytelnikom darowano karę na łączną kwotę 1428.20 zł.
Nasz kiermasz cieszył się zainteresowaniem, biblioteka zyskała 98.00 złotych.

W minionym roku można zauważyć wzrost czytelnictwa (to już drugi rok gdy liczba aktywnych czytelników wzrasta). Cieszymy się, że nasze przewidywania sprawdzają się, iż czytelnik powoli ale jednak zaakceptuje zmiany, które pozwalają szybciej dotrzeć do potrzebnych informacji i umożliwiają lepszą obsługę czytelnika. Praca w module Wypożyczalni w systemie Aleph będzie dla nas , a tym samym dla użytkownika sprawniejsza ponieważ zbiory biblioteki zostały wprowadzone do systemu komputerowego, natomiast Czytelnik nasz zaakceptował wprowadzone zmiany i potrafi je wykorzystać dla siebie. Dotyczy to także bibliotekarzy, którzy coraz lepiej radzą sobie w posługiwaniu się nowymi procedurami i sami je kształtują.
Mijający rok pozwala mieć nadzieję, że zmiany służą czytelnikowi i bibliotece.
Mamy nadzieję, że w miarę upływu czasu nasze umiejętności w obsłudze czytelnika będą coraz większe, że coraz lepiej będziemy odczytywać jego potrzeby, by miał świadomość, iż jesteśmy instytucją skierowaną na użytkownika i stanowimy jeden z elementów lokalnego środowiska.